

Starobylé hradisko Paní háj

Při jedné z našich výprav do jihozápadní části Chřibů, na moravansko, jsme zavítali na vrcholek zvaný Paní háj. Cesta právě do těchto míst nebyla nikterak náhodná. Již při předchozích výpravách do zdejších míst jsme si všimli, že Paní háj tvoří se sousedním vrchem pomyslné strážní kopce, mezi kterými ústí směrem k Moravanům jedna z nejstarších cest vedoucích přes hory. Už ze vzdálenosti několika kilometrů od Moravan tvoří oba kopce nezaměnitelnou siluetu, která bezesporu neunikla ani dávným obyvatelům zdejšího regionu. Ještě před několika tisíci lety byly oba vrcholky bez porostu a nepochybně z nich byl vyjímečný rozhled do širokého okolí. V novodobější historii se Paní háj připomíná v buchlovském urbáři roku 1611 jako les zvaný Panský háj, ze kterého moravanským vrchnost prodává dříví. Patrně díky kácení vznikly koncem 17. století na jižním svahu kopce vinohrady. Už roku 1720 jsou Paní háje evidovány jako vinohradní desátečná hora s rozsahem vinic 51 achtelů.

Dostupnost vrcholu i díky vinohradům, které jsou zde osazeny doposud není nijak jednoduchá. Patrně nejsnazší cesta na Paní háj vede z návsi v Moravanech po ní cestou kolem hřiště přímo směrem k horám. Za vinohrady se pak cesta stáčí vpravo, kolem buchlovského hranečníku, pocházejícího z první poloviny 18. století, až k chatám zasahujícím přímo do vrcholu kopce. Když obejdete krajní chatu, octnete se přímo na nejvyšší části kopce. Okolní terén připomíná v mnohém podobná sídelní místa, jaká byste našli například na Holém kopci, či na Bradle. Pro všechna místa je typický hřbet kopce, patrně sloužící jako opevněná strana hradiska, pod nímž je plošina, jež byla zastavěna primitivními sídelními objekty. Zdejší terasa, která se nachází jižním směrem pod hřebenem (směrem na Moravany) je přibližně 20 až 30 metrů široká a přes sto metrů dlouhá. Východní část kopce je členěná do několika skalnatých výběžků svažujících se prudce dolů do údolí zdejšího potůčku. Západní stranu terasy uzavírají čtyři nápadné hrboly o průměru 4–10 metrů, snad neprokopané mohyly. Ještě dál za plošinou západním směrem jsou v okolním lese jasně patrné plužiny, což značí, že byl celý tento prostor využíván jako pastvina pro dobytek.

Problém ovšem nastává v datování života na hradisku. Jelikož nejsou k dispozici žádné nálezy, je možné pouze odhadovat dobu osídlení podle okolních kopců a nálezů. Na nedaleké Malé Ostré bylo odkryto silné osídlení z doby bronzové s více než sedmdesáti mohylami. Rovněž v katastru nedalekých Čeložnic jsou ojedinělé nálezy mohyl a nemůžeme vynechat ani několik mohyl objevených ve třicátých letech 20. století u nedalekého Kalíšku. Je tedy možné, že i Paní háj byl osídlen některou z kultur doby bronzové, ale nelze ani vyloučit osídlení mladší. Bližší datování hradiska umožní až archeologické nálezy.